

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายณภดล เทพพิทักษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๒๕/๒๕๖๖

วันที่ ๑๒ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง ศาลปกครองกลาง ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๒ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่งหรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน สำนวนการไต่สวน เอกสาร พยานหลักฐาน

และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดินต่อไป และให้นำความในมาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๑๒๑ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุปไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่วินิจฉัยเพื่อส่งลงโทษไล่ออกภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่” และวรรคหก บัญญัติว่า “ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนตามวรรคสาม หรือผู้มีอำนาจสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามวรรคห้า มีอำนาจสั่งไล่ออกหรือดำเนินการถอดถอนได้โดยไม่ต้องสอบสวนหรือขอมติจากคณะรัฐมนตรี หรือความเห็นชอบจากองค์กรบริหารงานบุคคล”

ข้อโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีที่ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๒ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติที่กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษไล่ออก โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่ แต่การไต่สวนกรณีร่ำรวยผิดปกติตามมาตรา ๑๒๒ วรรคหก ไม่ได้บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาถือสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนที่นำมาใช้ลงโทษผู้ฟ้องคดี ผู้บังคับบัญชาจึงต้องสอบสวนอีกเนื่องจากกรณีร่ำรวยผิดปกติเป็นคดีแพ่งที่ไม่เกี่ยวกับพฤติการณ์ทุจริตต่อหน้าที่ แตกต่างจากการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีทุจริตต่อหน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามมาตรา ๙๑ ซึ่งมาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาถือสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยนำมาใช้ลงโทษทางวินัยได้โดยไม่ต้องมีการสอบสวนอีก เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นการสอบสวนเกี่ยวกับการทุจริตอย่างแท้จริง และในส่วนที่มาตรา ๑๒๒ วรรคสาม บัญญัติให้ถือว่าพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติเป็นการกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ แต่ไม่ได้ทำให้พฤติการณ์ตามข้อกล่าวหาของผู้ฟ้องคดีซึ่งมิได้เกิดจากการทุจริตต่อหน้าที่เป็นการกระทำทุจริตต่อหน้าที่ได้ บทบัญญัติดังกล่าวขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และกระทบศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่ง

Nano

หน้าที่ในการยุติธรรมเพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยกรณีการดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกติ เป็นมาตรการหรือกลไกพิเศษที่มีลักษณะเฉพาะทางกฎหมายและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริตนอกเหนือจากคดีอาญาทุจริต โดยถือว่าเจ้าพนักงานของรัฐที่ร่ำรวยผิดปกติเป็นการกระทำละเมิดต่อรัฐ และกำหนดให้รัฐใช้การดำเนินการทางแพ่งต่อทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติโดยไม่ต้องพิจารณาความผิดของเจ้าของทรัพย์สินว่าจะมีความผิดทางอาญาหรือทางวินัยหรือไม่ ซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๕ การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน ส่วนที่ ๒ การดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกติ มาตรา ๑๑๕ ถึงมาตรา ๑๒๕ สอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) ซึ่งประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคี โดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๑๖ บัญญัติให้ในการไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยว่าผู้ใดร่ำรวยผิดปกติ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตรวจสอบที่มาของทรัพย์สินและหนี้สิน การเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือการทำธุรกรรมของบุคคลนั้น และดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมาประกอบการวินิจฉัย รวมทั้งนำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้แล้วพิจารณาเทียบเคียงกับทรัพย์สินที่มีอยู่ในขณะดำเนินการไต่สวน ประกอบกับรายได้และรายจ่าย และการเสียภาษีเงินได้ของผู้นั้น ในกรณีที่มีมูลกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติ ให้มีการแจ้งข้อกล่าวหาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าว ซึ่งมาตรา ๑๑๗ บัญญัติให้เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้รับแจ้งข้อกล่าวหาว่าร่ำรวยผิดปกติแล้ว ให้ผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่พิสูจน์หรือแสดงที่มาของรายได้หรือทรัพย์สินของตน ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ มาตรา ๑๒๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ส่งรายงาน สำนวนการไต่สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็นให้อัยการสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มิมีมติ เพื่อให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติตกเป็นของแผ่นดิน วรรคสาม บัญญัติให้แจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุปไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่วินิจฉัยเพื่อส่งลงโทษไล่ออกภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่ และวรรคหก บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนตามวรรคสาม มีอำนาจสั่งไล่ออกหรือดำเนินการถอดถอนได้ โดยไม่ต้องสอบสวนหรือขอมติจากคณะรัฐมนตรี หรือความเห็นชอบจากองค์กรบริหารงานบุคคล

M^o

ส่วนการดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการทุจริตต่อหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้บัญญัติไว้ในหมวด ๔ การดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมาตรา ๙๑ (๒) บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนแล้ว มีมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน ถ้ามีความผิดทางวินัยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน สำนวนการไต่สวน เอกสารหลักฐาน และคำวินิจฉัยไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนภายในสามสิบวันเพื่อให้ดำเนินการทางวินัยต่อไป มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่งและวรรคสาม บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก โดยในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย และให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนพิจารณาสั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาตรา ๙๙ บัญญัติให้การพิจารณาลงโทษทางวินัยดังกล่าว หากผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนมีพยานหลักฐานใหม่อันแสดงได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้มีการกระทำความผิดตามที่กล่าวหาหรือกระทำความผิดในฐานความผิดที่แตกต่างจากที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนมีหนังสือพร้อมเอกสารและพยานหลักฐานถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอให้พิจารณาทบทวนมตินั้นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเมื่อมีการออกคำสั่งลงโทษแล้ว มาตรา ๑๐๑ บัญญัติให้ผู้ซึ่งถูกลงโทษตามมาตรา ๙๘ มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ถูกลงโทษโดยไม่ต้องอุทธรณ์ หรือจะดำเนินการอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาได้ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกลงโทษนั้นก่อนก็ได้

การดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการไต่สวนให้ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีทรัพย์สินมากผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ หรือการมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่มีมูลอันจะอ้างได้ตามกฎหมายสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ รวมทั้งกรณีมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติสืบเนื่องจากการเปรียบเทียบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยที่ไม่สามารถพิสูจน์หรือแสดงที่มาของรายได้หรือทรัพย์สินอันชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งกระบวนการขั้นตอนการตรวจสอบกรณีร่ำรวยผิดปกติดังกล่าวมิได้เป็นการตรวจสอบ

ถึงมูลความผิดฐานกระทำทุจริตต่อหน้าที่แต่อย่างใด สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ชี้แจงว่าแม้ขาดพยานหลักฐานสำคัญว่าเป็นการได้ทรัพย์สินมาโดยทุจริตต่อหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น หากผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถชี้แจงที่มาหรือแสดงรายได้อันชอบด้วยกฎหมายได้ ย่อมแสดงว่าทรัพย์สินที่ได้มามีความเกี่ยวข้องกับสถานะ ตำแหน่ง หรืออำนาจของผู้ถูกกล่าวหาไม่ว่ากรณีใด กรณีหนึ่ง เห็นได้ว่ากรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติอาจไม่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่และทุจริตต่อหน้าที่เสมอไป อีกทั้งกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถพิสูจน์หรือแสดงที่มาของรายได้หรือทรัพย์สินได้ก็ไม่อาจถือเป็นเหตุขาดว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตเพียงแต่ปรากฏว่าการมีทรัพย์สินมากผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ หรือการมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยไม่มีมูลอันจะอ้างได้ตามกฎหมายสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ รวมทั้งกรณีมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติสืบเนื่องจากการเปรียบเทียบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วย นอกจากนี้ กระบวนการขั้นตอนทางกฎหมายในการตรวจสอบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติหรือกระทำการทุจริตหรือไม่ มีกระบวนการขั้นตอนและเจตนารมณ์ที่แตกต่างกัน การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๒ วรรคสามและวรรคหก บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยข้อเท็จจริงโดยสรุปไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่วินิจฉัยเพื่อส่งลงโทษไล่ออกภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยให้ถือว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่ และไม่ต้องสอบสวนหรือขอมติจากคณะรัฐมนตรี หรือความเห็นชอบจากองค์กรบริหารงานบุคคล แม้บทบัญญัติดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดมาตรการหรือกลไกพิเศษของกฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริตตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย แต่การถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่ถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง การลงโทษทางวินัยต้องคำนึงถึงหลักการดำเนินการทางวินัยซึ่งเป็นมาตรการสำคัญในระบบคุณธรรมที่จะสร้างความเป็นธรรมให้กับข้าราชการที่ถูกกล่าวหาว่าจะไม่ถูกลงโทษหรือกลั่นแกล้งให้ออกจากราชการโดยไม่มี ความผิด การดำเนินการทางวินัยจึงต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ความจริงในเรื่องที่มีการกล่าวหา เพื่อพิสูจน์ว่ามี การกระทำความผิดเกิดขึ้นจริงตามที่กล่าวหาหรือไม่ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่เมื่อพิจารณาขั้นตอนการดำเนินการไต่สวนกรณีร่ำรวยผิดปกตินั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิสูจน์เฉพาะที่มาของทรัพย์สินที่สงสัยว่าร่ำรวยผิดปกติว่าได้มาโดยไม่มีมูลอันจะอ้างได้ตามกฎหมายสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ รวมทั้งกรณีมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติสืบเนื่องจากการเปรียบเทียบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วย และกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน

๒๗

สั่งลงโทษไล่ออกโดยไม่ต้องพิสูจน์ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่อีกเช่นกัน จึงไม่เป็นธรรมต่อผู้ถูกกล่าวหา การกำหนดสภาพบังคับทางวินัยให้สั่งไล่ออกเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ร้ายวผิดปกติ สถานเดียว เป็นการกำหนดความผิดไว้เด็ดขาดให้ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดฐานหนึ่งโดยใช้พฤติการณ์ ของความผิดอีกฐานหนึ่งเพื่อลงโทษผู้ถูกกล่าวหาโดยไม่มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในความผิดฐานทุจริตแต่อย่างใด ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาได้โต้แย้ง ไม่ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนสามารถขอให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทบทวนมติ และไม่สามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณากำหนดโทษให้เหมาะสมกับความผิดได้ ตลอดจนไม่ให้สิทธิผู้ซึ่งถูกลงโทษมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรืออุทธรณ์ดุลพินิจในการ กำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๒ การไต่สวน มาตรา ๔๖ ถึงมาตรา ๗๕ และหมวด ๔ การดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา ๙๐ ถึงมาตรา ๑๐๑ เมื่อซึ่งนำหน้าระหว่างประโยชน์ สาธารณะที่จะได้รับตามวัตถุประสงค์ของบทบัญญัติมาตรา ๑๒๒ วรรคสาม ที่ต้องการให้เป็นมาตรการ หรือหรือกลไกพิเศษของกฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริตตามที่บัญญัติ ไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย กับผลกระทบจากการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ต้องถูกลงโทษ ทางวินัยให้ไล่ออกโดยที่ไม่มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และไม่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหา ได้โต้แย้งแล้ว การลงโทษทางวินัยดังกล่าวเป็นมาตรการที่ไม่พอเหมาะพอควรแก่กรณี ไม่เป็นไปตามหลัก ความได้สัดส่วน ดังนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๒ วรรคสาม ขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ ของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

สำหรับข้อโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีที่ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๒ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติที่ดำเนินการต่อผู้ฟ้องคดี เสมือนเป็นผู้กระทำความผิดอาญา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๒ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติที่กำหนดโทษทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยว่าร้ายวผิดปกติเท่านั้น ไม่ใช่บทบัญญัติที่กำหนดให้ต้องถูกลงโทษในทางอาญาแต่อย่างใด จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ดังนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๒ วรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

๗๗

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๒๒ วรรคสาม ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง และไม่ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

(นายณกต เทพพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ